

נהיטע ענוראום

רשימת הנושאים

- עדכונים באי-מייל
- תמונות
- מפות
- וידאו
- RSS
- חיפוש
- English
- עברית
- פייסבוק

טוחסח תינקאנוט
אמנה בדבר זכויות הילד

נעשתה ביום 20 בנובמבר, 1989
ישראל חתמה ביום 3 ביולי, 1990
ישראל אישרה ביום 4 באוגוסט, 1991
פורסמה ככתבי אמנה 1038

- רקע
- המשפט הבינלאומי לזכויות האדם
- המשפט ההומניטרי הבינלאומי
- אמנות ומסמכים
- נוסח מקורי של האמנה באנגלית

- מבוא
- המדינות החברות באמנה זו:
- בסוכרן כי בהתאם לעקרון המוצהרים במגילת האומות המאוחדות, הכרה בכבודם ובזכויותיהם השוות והבלתי- ניתנת-לעירער של כל בני משפחת אנוש הנה היסוד לחופש, לצדק ולשלום בעולם.
- בשימן אל לבן כי עמי האומות המאוחדות אישרו במגילת הארגון מחדש את אמנותם בזכרונות אנוש הביטחיות ובכבוד האדם וערכו, והחליטו לפעול למען קידמה סוציאלית ושיפור רמת החיים תוך חופש גדול יותר,
- בהכירן כי האומות המאוחדות, בהצהרה האוניברסלית בדבר זכויות האדם ובאמנת בינלאומיות על זכויות האדם הצהירו והסכימו שכל אחד זכאי לכל הזכויות המבוטאות בהן, ללא הבדל מכל סוג שהוא, כגון גזע, צבע, מין, שפה, דת השקפה פוליטית או אחרת, מוצא לאומי או חברתי, רכוש, לידה, או מעמד.
- בהזכירן כי בהצהרה האוניברסלית בדבר זכויות האדם הצהירו האומות המאוחדות כי הילדות זכאית לתשומת לב ולסיוע מיוחדים.
- בהיותן משוכנעות כי המשפחה, כקבוצת יסוד לחברה וכסביבה טבעית להתפתחותם ורווחתם של כל בניה, ובפרט הילדים, מן ההכרח כי יבטחו לה הבטחה וסיוע, ככל הנדרש, באופן שתוכל לשאת במלא אחריותה בתוך הקהילה.
- בהכירן כי הילד, לשם פיתוח אישיותו המלא וההרמוני, מן הראוי כי יגדל בסביבה משפחתית, באווירה של אהבה, הבנה ואהבה,
- בסוכרן כי הילד ראוי להכנה מלאה לקראת חיים עצמאיים בחברה, ולחינוך ברוח האידיאלים המובעים במגילת האו"ם ובמיוחד ברוח השלום, הכבוד, הסובלנות, החופש, השוויון והסולידריות,
- בהטעמם כי הצורך להקדיש לילד תשומת לב מיוחדת הובע בהצהרה ג'נווה בדבר זכויות הילד משנת 1924, ובהצהרה בדבר זכויות הילד שאומצה על-ידי העצרת הכללית 20- בנובמבר 1959, והוכר בהצהרה האוניברסלית בדבר זכויות האדם, באמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות
- (במיוחד בסעיפים 23, 24) באמנה הבינלאומית בדבר זכויות כלכליות, סוציאליות ותרבותיות (במיוחד בסעיף 10), וכן בחוקי יסוד של סוכנויות מיוחדות וארגונים בינלאומיים העוסקים ברווחת הילד, ובמסמכים המגיעים בדבר,
- בהזכירן כי "בשל אי-בגרותו הפיזית והנפשית, זקוק הילד לביטחונות והשגחה מיוחדים, לרבות הגנה משפטית נאותה בטרם לידה ולאחריה", כפי שצוין בהצהרה בדבר זכויות הילד,
- בהזכירן את הוראות ההצהרה בדבר עקרונות חברתיים ומשפטיים בנוגע להגנה על ילדים ורווחתם, תוך התייחסות מיוחדת לסיכור באמנה ואימוץ במישור הלאומי והבינלאומי, כללי האו"ם הביטחיים לניהול בתי המשפט לנער (כללי ביג'ין), וההצהרה בדבר הגנה על נשים וילדים בשעת משבר ומאבק מזוין.
- בהכירן כי בכל מדינות העולם ישנם ילדים חיים בתנאים קשים במיוחד, וכי ילדים כאלה זקוקים ליחס מיוחד,
- בשימן אל לבן את חשיבות המסורות וערכי התרבות של כל עם באשר להגנת הילד והתפתחותו ההרמונית,
- בהכירן את חשיבותו של שיתוף-פעולה בינלאומי לשיפור תנאי החיים של ילדים בכל ארץ ובאמצעות מתפתחות בפרט,

הסכימו להלן:

חלק 1

סעיף 1

לצרכי אמנה זו, ילד פירושו כל יצור אנוש מתחת לגיל שמונה- עשרה, בלתי אם נקבע גיל הבגרות קודם לכן על פי הדין החל על הילד.

סעיף 2

א. המדינות החברות יכבדו ויבטיחו את הזכויות המפורטות באמנה זו לכל ילד שבתחום שיפוטם, ללא הפליה משום סוג שהוא, ללא קשר עם גזע, צבע, מין, שפה, דת, השקפה פוליטית או אחרת, מוצא לאומי, אתני, או חברתי, רכוש, נכות, לידה או מעמד אחר, בין אם של הילד, ובין אם של הוריו או אפוטרופסו החוקי.

ב. המדינות החברות ינקטו בכל האמצעים המתאימים להבטיח כי הילד מוגן מפני כל צורה של הפליה או ענישה על-יסוד ממעדם, פעילויותיהם, השקפותיהם, או אמונותיהם של הורי הילד, אפוטרופסיו החוקיים, או בני משפחתו.

סעיף 3

א. בכל הפעולות הנוגעות לילדים, בין אם ננקטות בידי מוסדות רווחה סוציאלית ציבוריים או פרטיים ובין בידי בתי משפט, רשויות מינהל או גופים תחקייתיים, תהא טובת הילד שיקול ראשון במעלה.

ב. המדינות החברות מקבלות על עצמן להבטיח לילד הגנה וטיפול ככל שידרש לטובתו, תוך התייחסות לזכויות וחובות הוריו, אפוטרופסיו חוקיים או אישיים אחרים האחראיים משפטית לו או לה, ולשם כך ינקטו צעדים מתאימים, תחקייתיים

או מינהלייט.

ג. המדינת החברות יבטיחו כי מוסדות ושירותים האחראיים לטיפול או הגנה על ילדים, וכיצא באלה מיתקנים, יעמדו בתקנים הנקבעים בידי הרשויות המוסמכות, בפרט בתחום הבטיחות, מספר עובדיהם וכשירותם, והפיקוח הנאות.

סעיף 4

המדינת החברות ינקטו צעדים נאותים, תחיקתיים, מינהליים או אחרים, למימוש הזכויות המוכרות באמנה זו, באשר לזכויות כלכליות, סוציאליות ותרבותיות, ינקטו המדינת החברות אמצעים כאמור, עד מירב המדיה הניתנת על-פי המשאבים שברשותם ומקום שדרוש, במסגרת שיתוף הפעולה הבינלאומי.

סעיף 5

המדינת החברות יכבדו את אחריותם, זכויותיהם וחובותיהם של הורים, או, מקום שניתן ליישם, של בני המשפחה המורחבת או הקהילה, כנהוג על-פי המסורת המקומית, של אפוסטרופסים חוקיים או של אישים אחרים האחראיים משפטית לילד, על-מנת לספק, באופן המתאים לצרכי הילד המתפתח, הסוּנה והדרכה נאותות בהפעלת הזכויות המוכרות באמנה זו.

סעיף 6

א. המדינת החברות מכירות בזכות הטבעית של כל ילד לחיים.

ב. המדינת החברות יבטיחו עד מירב המידה האפשרית את הישרדות הילד והתפתחותו.

סעיף 7

א. הילד יירשם תיכף לאחר לידתו, ותהיה לו מלידתו הזכות להיקרא בשם, הזכות לקבל אזרחות, וכל האפשר הזכות להכיר את הוריו ולהיות מטופל על-ידם.

ב. המדינת החברות יבטיחו את מימוש זכויות אלה, בהתאם לדיניהם הלאומיים והתחייבותיהם על-פי המסמכים הבינלאומיים הנגעים בדבר בתחום זה, ובמיוחד כאשר בהעדרן יהיה הילד חסר אזרחות.

סעיף 8

א. המדינת החברות מקבלות על עצמן לכבד את זכותו של הילד לשמור על זהותו, לרבות אזרחות, שם וקשרי משפחה כמוכר בחוק, וזאת ללא התערבות שלא כדין.

ב. מקום שנשללו מילד כמה ממרכיבי זהותו או כולם, יספקו המדינות החברות סיוע והגנה נאותים, במטרה לספק מחדש את זהותו בהקדם.

סעיף 9

א. המדינת החברות יבטיחו כי יילד לא יופרד מהוריו בניגוד לרצונם, אלא רק כאשר קובעות רשויות מוסמכות, הכפופות לביקורת משפטית, בהתאם לדינים ונהלים הנגעים לעניין, כי פירוד כאמור נדרש לטובת הילד. קביעה כאמור יסל שתידרש במקרה מסוים, כגון מקרה של התעללות או הזנחת הילד על-ידי הוריו, או כאשר חיים ההורים בפחד ונדרשת החלטה באשר למקום מגורי הילד.

ב. בהליכים שעל פי ס"ק א' לסעיף זה, תינתן לצדדים הנגעים בדבר הזדמנות להשתתף בהליכים ולתת פומבי להשקפותיהם.

ג. מדינת חברות יכבדו את זכות הילד המופרד מהורה אחד או משניהם לשמור על יחסים אישיים ומגע ישיר עם שני ההורים על בסיס סדיר, זולת אם מנגד הדבר לאינטרסים של הילד.

ד. מקום שפירוד כאמור נובע מפעולה יזומה על-ידי מדינה חברה, כגון מעצר, מאסר, הגליה, גירוש או מוות (לרבות מוות הנגרם מסיבה כלשהי בעוד מצוי האדם במשמורת המדינה) של אחד או שני הורי הילד, תספק מדינה חברה זו, על-פי בקשה, להורים, לילד, או במקרה מתאים, לבן משפחה אחר, מידע חיוני על מקום המצאותו (ב) המשפחה הנעדרת(ם), זולת אם עלול המידע להזיק לחוחת הילד, עוד יבטיחו המדינות החברות כי הגשת הבקשה כאמור לא תגרום תוצאות שליליות לאדם או לאנשים הנגעים בדבר.

סעיף 10

א. בהתאם למחויבותן של מדינות חברות על-פי סעיף 9, ס"ק א', תטופל בקשתו של ילד או של הוריו להיכנס למדינה חברה או לצאת ממנה לשם איחוד משפחה בידי מדינת חברות בצורה חיונית, אנושית ומזורת. נוסף כך יבטיחו המדינות החברות כי הגשת בקשה כאמור לא תהיה כרוכה בתוצאות שליליות עבר המבקשים ובני משפחתם.

ב. יילד אשר הוריו מתגוררים במדינות שונות תהא לו הזכות לקיים על בסיס סדיר, בלתי אם בבסיות יזומות מהלל, קשרים אישיים ומגעים ישירים עם שני הוריו גם יחד. למטרה זו ובהתאם למחויבותן של המדינות החברות לפי סעיף 9, ס"ק ב', יכבדו המדינות החברות את זכותו של הילד ושל הוריו לצאת מכל ארץ שהיא, לרבות הארץ שלהם. ולריכנס לארץ שלהם. הזכות לצאת מארץ כלשהי תהיה כפופה רק למגבלות הנקבעות בחוק והנוצגות לשמירה על בטחון לאומי, סדר ציבורי (תקנת הציבור), בריאות או מוסר ציבוריים, או זכויות וחירויות הזולת, והשולות תקנה אחד עם זכויות אחרות המוכרות באמנה זו.

סעיף 11

א. המדינת החברות ינקטו צעדים כנגד העברה בלתי-חוקית של ילדים מחו"ל, או אי-החזרתם לשם.

ב. למטרה זו יקדמו המדינות החברות כריתת הסכמים דו-צדדיים, או הצטרפות להסכמים קיימים.

סעיף 12

א. מדינת חברות יבטיחו לילד המסוגל לחוות דעה משלו את הזכות להביע דעה כזו בחופשיות בכל עניין הנוגע לו, תוך מתן משקל ראוי לדעתיו, בהתאם לגילו ולמידת בגרותו של הילד.

ב. למטרה זו תינתן לילד הזדמנות להישמע בכל הליך שיפוט או מינהלי הנוגע לו במישרין או בעקיפין, באמצעות נציג או גוף מתאים, בצורה המתאימה לסדרי הדין שבדין הלאומי.

סעיף 13

א. לילד תהא הזכות לחופש ביטוי: זכות זו תכלול את החופש לבקש, לקבל, ולמסור מידע ורעיונות מכל סוג שהוא ללא התחשבות בגבולות, בעל-פה, בכתב או בדפוס, בצורת אמנות או באמצעי אחר, לפי בחירת הילד.

ב. הפעלת זכות זו יכול שתהיה כפופה למגבלות מסימות ובלבד שהן יהיו כאלה

הנקבעות בחוק, והדחשות:

1. כדי לשמור על זכויות של אחרים או על שמם הטוב; או
2. כדי לשמור על בטחון לאומי, סדר ציבורי (תקנת הציבור), בריאות הציבור או המוסר.

סעיף 14

- א. המדינות החברות יכבדו את זכות הילד לחופש מחשבה, מצפון ודת.
- ב. המדינות החברות יכבדו את זכויות ההורים וחובותיהם, ומקום שניתן, את זכויות האפוטרופסים החוקיים לספק הסוּנה לילד במימוש זכויותיו באופן המתיישב עם התפתחותו הטבעית.
- ג. החופש לתת ביטוי לדת או לאמונה יהיה כפוף רק למגבלות הנקבעות בחוק והדחשות לשמירה על בטחון, סדר, בריאות הציבור או המוסר, או על זכויות היסוד והחירות של הזולת.

סעיף 15

- א. המדינות החברות מכירות בזכויות הילד לחופש התאגדות ולחופש התקהלות שלווה.
- ב. לא יוטלו מגבלות על מימוש זכויות כאמור, זולת אלה המוטלות על פי חוק והנוצות בחברה דמוקרטית למען בטחון לאומי או סדר ציבורי (תקנת הציבור) שמירה על בריאות הציבור או על המוסר, או שמירה על זכויות וחירות הזולת.

סעיף 16

- א. ילד לא יהא נתון להתערבות שרירותית או בלתי חוקית בפרטיותו, משפחתו, ביתו או תכונותיו, ואף לא לפגיעות שלא כחוק בכבודו ובשמו הטוב.
- ב. לילד זכות להגנת החוק כנגד התערבות או פגיעות כאמור.

סעיף 17

המדינות החברות מכירות בחשיבות תפקידם של אמצעי התקשורת ההמוניים וביטוחן כי לילד תהיה גישה למידע ולחומר ממגוון מקורות לאומיים ובינלאומיים, במיוחד אלה המעידים לקידום חברתי, הרוחני והמוסרי, ולבריאות הגופנית והנפשית. לצורך זה, יהא על המדינות החברות:

1. לעודד את אמצעי התקשורת ההמוניים להפיץ מידע וחומר המועילים לילד מבחינה חברתית ותרבותית, ברוח סעיף 29;
2. לעודד שיתוף פעולה בינלאומי בהפקת מידע וחומר כאמור, חילופו והפצתו, מתוך מגוון מקורות תרבותיים, לאומיים ובינלאומיים;
3. לעודד הפקת ספרי ילדים והפצתם;
4. לעודד את אמצעי התקשורת ההמוניים להקדיש תשומת לב מיוחדת לצרכי הלשוניים של ילד שהוא שייך לקבוצת מיעוט או שהוא מילידי המקום המקורי;
5. לעודד פיתוח קווי הנחיה מתאימים להגנת הילד מפני מידע וחומר העלולים לזיק, לו, בשים לב להוראות סעיפים 13 ו-18.

סעיף 18

- א. המדינות החברות יעשו כמיטב מאמציהן להבטיח הכרה בעיקרון כי לשני ההורים אחריות משותפת לגידול הילד והתפתחותו. להורים, או לפי העניין, לאפוטרופסים החוקיים, אחריות בסיסית לגידול הילד והתפתחותו. בראש מעייניהן תעמוד טובתו של הילד.
- ב. על-מנת להבטיח ולקדם את הזכויות המפורטות באמנה זאת, יתנו מדינות חברות סיוע נאות להורים ולאפוטרופסים חוקיים בביצוע מטלותיהם החיוניות, ויבטיחו את פיתוחם של מוסדות, שירותים ומתקנים לטיפול בילד.
- ג. המדינות החברות ינקטו צעדים מתאימים להבטיח כי לילדי הורים עובדים תהא הזכות להנות משירותי טיפול בילד ומיתקנים המגיעים להם.

סעיף 19

- א. המדינות החברות ינקטו אמצעים תחיקתיים, מינהליים, חברתיים וחינוכיים מתאימים, על-מנת להגן על הילד מפני אלימות גופנית או נפשית לסוגיהן, ומפני חבלה, פגיעה או שימוש לרעה, הזנחה או טיפול רשלני, ניצול את התעללות, ניצול לרבות מיני, שעה שהוא נתון בטיפול הורים, אפוטרופסים חוקיים או אדם אחר המופקד על הטיפול בו.
- ב. אמצעי הגנה כאמור ראוי כי יכלול, מקום שמתאים, נהלים יעילים ליצירת תוכניות חברתיות המעודות לספק תמיכה הדרושה לילד ולמפקדיו על הטיפול בו, וכן לצורות אחרות של מניעה, ולזיהוי דיווח, העברה, חקירה, טיפול ומעקב של מקרי התעללות בילד כמתאר לעיל, ולפי העניין, למעורבות שיפוטית.

סעיף 20

- א. ילד אשר באורח זמני או קבוע נשללה ממנו סביבתו המשפחתית, או אשר מרב טובתו מחייב כי לא יושאר בסביבה זו, יהיה זכאי להגנה מיוחדת ולסיוע מצד המדינה.
- ב. המדינות החברות יבטיחו בהתאם לדיניהם הלאומיים טיפול חלופי לילד כאמור.
- ג. טיפול כאמור יכול לכלול, בין היתר, השמה באומנות, "קאפאלה" לפי דפי האי-סלם, אימוץ, או לפי הצורך, השמה במוסדות מתאימים לטיפול בילדים. שעה שבוחים פתרונות, ראוי לשים לב לרציות שברצף חינוכ של ילד, וכן לרקעו האתני, הדתי, התרבותי והלשוני.

סעיף 21

- מדינות חברות המכירות בשיטת האימוץ ולא מתירים אותה יבטיחו כי טובת הילד תהיה השיקול המכריע וכן:
1. יבטיחו כי אימוץ הילד יאושר רק ע"י רשויות מוסמכות הקובעות, בהתאם

לחוק ולנהלים ישימים, ועל יסוד מידע שייך ואמין, כי ניתן לאשר את האימוץ בשים לב למעמד הילד כלפי הוריו, קרוביו ואפוטרופסיו החוקיים, וכי האנשים הנגעים בדבר הסיכום מתוך ידיעה מלאה לאימוץ, על יסוד התייעצות במדיה שתידרש.

2. יכיר כי אימוץ בין-ארצי יישקל כאמצעי חלופי לטיפול בילד, מקום שלא ניתן לשים את הילד במשפחה אומנת או מאמצת, או להסדיר לו טיפול נאות במדינת מוצאו.
3. יבטיחו כי ילד המועמד לאימוץ בין-ארצי יהנה מבטוחות ותנאים ברמה זהה לאלה הקיימים באימוץ פנימי.
4. ינקטו בכל האמצעים הנאותים כדי להבטיח כי סידור הילד באימוץ בין-ארצי לא יביא לרווח כספי בלתי הוגן עבור המעורבים בכך.
5. יפעלו, מקום שמתאים, לקידום היעדים המפורטים בסעיף זה ע"י קביעת הסדרים או הסגמים דו-צדדיים או רב-צדדיים וישתדלו במסגרת זו להבטיח כי השמת הילד בארץ אחרת תבוצע ע"י רשויות או מוסדות מוסמכים.

סעיף 22

א. מדינות חברות ינקטו אמצעים מתאימים להבטיח כי ילד המבקש מעמד של פליט או הנחשב כפליט בהתאם לחוקים ולנהלים בינלאומיים או מקומיים יוכל, בין אם הוא מלווה ע"י הוריו או ע"י אדם אחר, בין אם לאו, לקבל הגנה מתאימה וסיוע הומניטרי, תוך מיצוי זכויות מתאימות המפורטות באמנה זו ובמסמכים הומניטריים שהמדינות האמורות הן צד להם.

ב. למטרה זו יתרמו המדינות החברות את חלקן כראוי בעניין למאמצי האומות המאוחדות וארגונים בין-ממשלתיים או לא-ממשלתיים מוסמכים אחרים המשתתפים פעולה באומות המאוחדות כדי להגן על ילד כאמור, ולסיעו לו, ולהתחקות אחר הוריו או בני משפחה אחרים של ילד פליט על-מנת לקבל מידע הדרוש לאיחוד מחדש עם משפחתו. במקרים שלא נמצאו הורים או בני משפחה אחרים, תינתן לילד הגנה כלכלית ילד אחר אשר סביבתו המשפחתית נשללה ממנו מכל סיבה שהיא, זמנית או לצמיתות, כמפורט באמנה זו.

סעיף 23

א. המדינות החברות מכירות בזכותו של ילד שפושרו הנפשי או הגופני לקוי ליהנות מחיים מלאים והוגנים בתנאים המבטיחים כבוד, מקדמים עצמאות ומקילים על השתתפותו הפעילה של הילד בחיי הקהילה.

ב. המדינות החברות מכירות בזכותו של ילד הלוקה בכושרו לטיפול מיוחד וידיאגו, במסגרת המשאבים הזמינים, להעניק לילד ולאחראים לטיפול, את הסיוע המבוקש המתאים למצב הילד ולתנאי קיומו של ההורים או של אנשים אחרים המטפלים בילד.

ג. מתוך הכרה בדרישות מיוחדות של ילד הלוקה בכושרו יינתן הסיוע המוענק בהתאם לס"ק ב' חינוך כל אימת שאפשר, תוך התחשבות במשאביהם הפיננסיים של ההורים או של אחרים המטפלים בילד, סיוע כאמור שתוכנן באופן שביטיח לילד הלוקה בכושרו בקלות חינוך, וגישה אפקטיבית לשיחתי בריאות, שיקום, הכשרה לתעסוקה והזדמנויות בילוי, בדרך העשויה להוביל להשתלבות הילד בחברה ולהתפתחותו האישית המלאה, לרבות תרבותית ורוחנית, במידה המרבית.

ד. המדינות החברות יקדמו, ברוח שיתוף הפעולה הבינלאומי, חילופי מידע מתחום הרפואה המונעת והטיפול הרפואי, הפסיכולוגי והפונקציונלי בילדים הלוקים בכושרם, לרבות הפצת מידע בדבר שיטות שיקום, חינוך ושיחתי הוראה והכוונה מקצועית, וגישה למידע זה, במטרה לאפשר למדינות חברות לשפר את יכולתן מיומנותן ולהרחיב את ניסיוןן בתחומים אלה. תשומת-לב מיוחדת תינתן בהקשר זה לצרכיהן של ארצות מתפתחות.

סעיף 24

א. המדינות החברות מכירות בזכותו של ילד ליהנות מבריאות ברמה הגבוהה ביותר הניתנת להשגה ולאמצעים לטיפול במחלות ושיקום הבריאות. המדינות החברות ישתדלו להבטיח כי משום ילד לא תישלל הגישה לשרותי טיפול ובריאות.

ב. המדינות החברות יפעלו למימושה המלא של זכות כאמור, ובמיוחד ינקטו אמצעים על-מנת:

1. להקטין תמותת תינוקות וילדים;
2. להבטיח אספקת סיוע רפואי חיוני וטיפול בריאותי לכל ילד תוך דגש על פיתוח טיפול רפואי ראשוני;
3. להאבק במחלות ובתת-זונה, לרבות במסגרת טיפול רפואי ראשוני, בין היתר, באמצעות יישום טכנולוגיה זמינה והספקת מזון מתאים ומזין ומי שתייה נקיים, תוך התחשבות בסכנות ובסיכונים הכרוכים בזיהום סביבתי;
4. להבטיח שירותי בריאות נאותים לאמהות, לפני הלידה ואחריה;
5. להבטיח כי כל מגזרי החברה, במיוחד הורים וילדים, זוכים למידע, לחינוך ולסיוע ביישום מידע בסיסי על בריאות הילד והזנות, היתחנות שבהנקה, בהיגיינה וספיטציה סביבתית, ובמניעת תאונות;
6. לפתח שירותי רפואה מונעת, הדרכה להורים וכן חינוך לתכנון המשפחה ושירותים לתכנון זה.

ג. המדינות החברות ינקטו אמצעים יעילים ונאותים לביטול נוהגים מסורתיים המזיקים לבריאותם של ילדים.

ד. המדינות החברות מתחייבות לקדם ולעודד שיתוף פעולה בינלאומי במטרה להשיג בהדרגה מימוש מלא לזכות המוכרת בסעיף זה. בהקשר זה תינתן תשומת-לב מיוחדת לצרכיהן של ארצות מתפתחות.

סעיף 25

המדינות החברות מכירות בזכות הילד המושם על ידי רשויות מוסמכות לצורך סיוע או טיפול בבריאות הגופנית או הנפשית, לביקורת תקופתית של הטיפול הניתן לו ושלא שרר הסיבות הנגועות להשמתו כאמור.

סעיף 26

א. המדינות החברות יכירו בזכותו של ילד ליהנות מבטחון סוציאלי, לרבות ביטוח סוציאלי, וינקטו אמצעים להשיג את מימושה המלא של זכות זו בהתאם לדיניהן הלאומיים.

ב. יש להעניק הטבות כאמור מקום שראוי, תוך התחשבות במשאבי הילד, במצבו ובמצב האנשים האחראים למחייתו וכן בשיקולים אחרים הנוגעים לבקשת הטבות

המוגשת ע"י הילד או מטעמו.

סעיף 27

א. המדינות החברות מכירות בזכותו של כל ילד לרמת חיים הולמת את התפתחותו הגופנית, הנפשית, הרחנית, המוסרית והחברתית.

ב. להורי הילד או לאחרים האחראים לו האחריות הראשונית להבטיח, ככל שמאפשרים יכולתם ואמצעיהם הכספיים, את תנאי המחיה הנדרשים להתפתחות הילד.

ג. המדינות החברות, בהתאם לתנאיהן הלאומיים ואמצעיהן, ינקטו צעדים נאותים לסיוע להורים ולאחרים לילד לממש זכות זו, ויספקו במקרה הצורך עזרה חומרית ותוכנית סיוע, במיוחד באשר לתזונה, בגיד ודיר.

ד. המדינות החברות ינקטו צעדים נאותים להבטיח גביית מזונות עבור הילד מאת הוריו או מאת אנשים אחרים הנושאים באחריות כספית לגביו, הן בתחום המדינה והחברה, והן מחוצה לה. מקום שאדם הנושא באחריות כספית לילד מתגורר במדינה אחרת מזו של הילד, יקדמו המדינות החברות הצטרפות להסכמים בינלאומיים או התקשרות בהסכמים כאלה וכן קביעת הסדרים נאותים אחרים.

סעיף 28

א. המדינות החברות מכירות בזכותו של הילד לחינוך ומתוך כוונה להשיג זאת זו בהדרגה, על בסיס הזדמנות שווה:

1. ידאגו כי יהיה חינוך יסודי חובה חינם פתוח לכל;
  2. יעודדו את פיתוחן של צורות שונות של חינוך תיכון, לרבות חינוך כללי ומקצועי, יעשו אותן זמינות ונגישות עבור כל ילד, וינקטו צעדים מתאימים כגון ההגת חינוך חינם והגשת סיוע כספי במקרה הצורך;
  3. ידאגו לכך בכל האמצעים המתאימים כי השכלה גבוהה תהיה נגישה לכל על בסיס של כשרות;
  4. ידאגו לכך כי מידע והדרכה חינוכיים ומקצועיים יהיו זמינים ונגישים לכל ילד;
  5. ינקטו אמצעים לעידוד ביקור סדיר בבתי ספר ולהקנת שיעור הנשירה.
- ב. המדינות החברות ינקטו אמצעים נאותים להבטיח כי המשמעת בבתי הספר תונהג באופן הולם את כבוד הילד, ובהתאם לאמנה זו.
- ג. המדינות החברות יקדמו ויעודדו שיתוף פעולה בינלאומי בעניינים הנוגעים לחינוך, במיוחד כדי לתרום לביעור הבערות והאנאלפביות בעולם סול, ולהקל על הגישה לידע מדעי טכני ולשיטות הוראה מודרניות. בהקשר זה תינתן תשומת לב מיוחדת לצרכיהן של ארצות מתפתחות.

סעיף 29

א. המדינות החברות מסכימות כי חינוך הילד יסון:

1. לפיתוח אישיות הילד, כשרונותיו ויכולתו הגופנית עד למיצויים המלא;
  2. לפיתוח יחס כבוד לזכויות האדם ולחירויות היסוד, ולעקרונות הגלומים במגילת האומות המאוחדות;
  3. לפיתוח יחס כבוד להורי הילד, לזהותו התרבותית, ללשונם וכן לערכיה הלאומיים של הארץ בה מתגורר הילד, לארץ מוצאו ולתרבויות שונות מתרבותו הוא;
  4. להכנת הילד לחיי אחריות בחברה חופשית ברוח הבנה, שלום, סובלנות, שוויון המינים וידידות בין כל העמים, קבוצות אתניות, לאומיות ודתיות, ואנשים שהם מילדי המקום המקוריים.
  5. לפתח יחס כבוד לסיביבה הטבעית.
- ב. שום חלק מסעיף זה או מסעיף 28 לא יפורש כעילה לפגוע בחופש יחידים וגופים לכוון ולהנהיג מוסדות חינוכיים, בכפוף לעקרונות המפורטים בס"ק א' לסעיף זה ולדרישות כי החינוך הניתן במוסדות אלה יעמוד באמות מידה מינימליות, כפי שתיקבענה ע"י המדינה.

סעיף 30

במדינות שבהן קיימים מיעוטים אתניים, דתיים, או לשוניים או אנשים שהם מילדי המקום המקוריים, אין לשלול מילד השייך למיעוט כאמור או שהוא מילדי המקום את הזכות להנות מתרבותו, להצהיר על דתו ולקיים את מצוותיה, או להשתמש בשפתו הוא.

סעיף 31

א. המדינות החברות מכירות בזכותו של ילד למנוחה, לשעות פנאי, לעסוק בפעילויות משחק ונופש המתאימות לגילו, ולהשתתף כאוות נפשו בחיי התרבות ובאמנותיו.

ב. מדינות חברות יכבדו ויקדמו את זכותו של הילד להשתתף ללא סייג בחיי תרבות ואמנות וידאגו ליצירת הזדמנויות מתאימות ושוות לפעילות תרבותית, אמנותית מנופשת ומבדרת.

סעיף 32

א. המדינות החברות מכירות בזכותו של הילד להיות מוגן מפני ניצול כלכלי ומפני ביצוע עבודה העלולה להיות הרת סכנות או לפגוע בחינוך הילד או להזיק לבריאותו או להתפתחותו הגופנית, הנפשית, הרחנית, המוסרית או החברתית.

ב. המדינות החברות ינקטו צעדים תחיקתיים, מינהליים, חברתיים וחינוכיים להבטחת הגשתו של סעיף זה. למטרה זו ומתוך התייחסות להוראות מסמכים בינלאומיים אחרים, הנוגעים בדבר, ידאגו המדינות החברות במיוחד:

1. לקבוע גיל מינימלי או גילים מינימליים להעסקה בעבודה;
2. לקבוע תקנות מתאימות בעניין שעות ותנאי העסקה;
3. לקבוע ענשים מתאימים או סנקציות אחרות כדי להבטיח איפיה יעילה של סעיף זה.

סעיף 33

מדינות חברות ינקטו צעדים מתאימים, לרבות אמצעים תחקיטיים, מינהליים, חברתיים וחינוכיים כדי להגן על ילדים מפני שימוש בלתי חוקי בסמים נרקוטיים וחומרים פסיכותרפיים כמפורט באמנת בינלאומית הנגועת לעניין, ולמנוע ניצול ילדים בייצור ובסחר בלתי חוקיים של חומרים כאמור.

סעיף 34

המדינות החברות מקבלות על עצמן להגן על הילד מפני ניצול מיני ותקיפה מינית לצורתיים. לצורך זה ינקטו המדינות החברות במיוחד אמצעים מתאימים במישור הלאומי, הדו-צדדי והרב-צדדי על-מנת למנוע:

1. הדחת ילד או כפיתו לעסוק בפעילות מינית בלתי חוקית לשהי;
2. שימוש בילדים לשם ניצול בזנות או בביסוק מיני בלתי-חוקי אחר;
3. שימוש בילדים לשם ניצול בהצגות פורנוגרפיות או בחומר פורנוגרפי.

סעיף 35

המדינות החברות ינקטו אמצעים מתאימים במישור הלאומי, הדו-צדדי והרב-צדדי, על-מנת למנוע חטיפה, מכירה או סחר של ילדים לכל מטרה או בכל צורה שהיא.

סעיף 36

המדינות החברות יגנו על הילד מפני כל צורה אחרת של ניצול המהווה פגיעה בתחום מתחומי רווחת הילד.

סעיף 37

המדינות החברות יבטיחו כי:

1. ילד לא יועמד בפני עיניים או בפני טיפול או עונש אחרים אכזריים, בלתי-אנושיים או משפילים. לא יוטל עונש מוות, אף לא מאסר עולם בלא אפשרות שחרור, עבור עבירות שנעברו על ידי אנשים שטרם מלאו להם שמונה-עשרה שנים;
2. לא יישלל החופש מילד שלא כדון או באופן שרירותי. מעצרו, חבישתו או מאסרו של ילד יהיו בהתאם לחוק וישמשו רק כאמצעי אחרון ולפרק זמן מתאים הקצר ביותר;
3. ילד שהחופש נשלל ממנו ינהג בו באנושיות ותוך כיבוד אישיותו כבן אדם ובאופן המתחשב בצרכיהם של בני גילו. במיוחד, ילד שהחופש נשלל ממנו יופרד מן הבוגרים, אלא אם כן מצריכה טובת הילד שלא לעשות כן, ויתנו לו הזכות לשמור על קשר עם משפחתו על ידי התכתבות וביקורים, למעט בניסבות חריגות;
4. לילד שחופש נשלל ממנו תהיה הזכות לגישה מהירה לעזרה משפטית או לעזרה מתאימה אחרת. כן תעמוד לו הזכות לערער על תוקפות שלילת חופשו בפני בית משפט או רשות מוסמכת אחרת, עצמאית וחסרת משוא-פנים, ולקבלת החלטת מהירה בהליך כאמור.

סעיף 38

- א. המדינות החברות מקבלות על עצמן לכבד ולהבטיח כי יסובדו כללים של חוק המניסר בינלאומי החלים עליהן במצבים של מאבק מזוין, והנגעים לילד.
- ב. המדינות החברות ינקטו בכל צעד אפשרי כדי להבטיח כי אנשים שטרם מלא להם חמש-עשרה שנים לא ייטלו חלק ישיר במעשי איבה.
- ג. מדינות חברות ימנעו מלגייס אדם שטרם מלאו לו חמש-עשרה שנים לכוחותיהם המזוינים, בבואן לגייס אנשים שמלאו להם חמש-עשרה שנים אך טרם מלאו להם שמונה-עשרה שנים, שתדולו המדינות החברות לתת קדימות למבוגרים יותר.
- ד. בהתאם למחויבותו על-פי החוק ההומניטרי הבינלאומי להגן על אוכלוסייה אזרחית במהלך מאבקים מזוינים, ינקטו המדינות החברות כל צעד אפשרי כדי להבטיח הגנה וטיפול לילדים הנפגעים על ידי מאבק מזוין.

סעיף 39

מדינות חברות ינקטו בכל האמצעים המאפשרים להבטיח שיקום גופני ופסיכולוגי ושילוב מחדש בחברה לילד שרוי במצוקה, בשל כל צורה של הזנחה, ניצול, או התעללות, עניינים או צורות אחרות של יחס או ענישה אכזריים, בלתי-אנושיים, או משפילים, או מאבקים מזוינים. שיקום ושילוב מחדש כאמור יעשו בסביבה המטפחת או בריאות הילד וכבודו העצמי.

סעיף 40

א. המדינות החברות מכירות בזכותן של ילד אשר נטען כי הפר את דיני העונשין, או הואשם בהפרתם או נקבע כי הפר אותם, להיות מטופל באופן המתיישב עם תחושת כבודו של הילד וערכו העצמי, המחזק את הכבוד שהוא רוכש לזכויות האדם ולחירויות הבסיסיות של אחרים, תוך התחשבות בגיל הילד ובחויבותו שילבו בחברה ומילוי תפקיד יצירתי בה.

ב. למטרה זו, ותוך התחשבות בהוראות המסמכים הבינלאומיים הנגעים בדבר, יבטיחו המדינות החברות במיוחד כי:

1. לא תועלה טענה או אשמה כנגד ילד, או קביעה כי הפר את דיני העונשין בעת מעשה או מחדל שלא היו אסורים ע"י חוק לאומי או בינלאומי בעת עשייתם.
2. ילד אשר נטען כי הפר את דיני העונשין או הואשם בהפרתם, יהיו לו לפחות הערכובות הבאות:
  - I. להיות בחזקת זכאי, כל עוד לא הוכחה אשמתו על-פי דין;
  - II. לקבל ללא דחי ובמישרין מידע על האשמות נגדו, ומקום שמתאים, באמצעות הוריו או אפוטרופסיו החוקיים, ולקבל סיוע משפטי או אחר, לפי הצורך, בהכנת הגנתו והצגתה;
  - III. שהעניין יוכרע ללא דחי ע"י רשות מוסמכת, או גוף שפוטני, בלתי-תלויים וחסרי משוא פנים, בשימוע הוגן על-דין, בסיוע מתאים משפטי או אחר, ובמיוחד תוך התחשבות בגילו ובמצבו, בנכוחות הוריו או אפוטרופסיו החוקיים, אלא אם כן ייחשב הדבר שלא לטובתו של הילד;
  - IV. שלא להיאולץ לתת עדות או להודות באשמה: לחקור, או לדרוש כי ייחקר, עדים עוינים, ולהשיג את השתתפותם וחקירתם של עדים מטעמו בתנאי שוויון;
  - V. הסתבר כי הפר את דיני העונשין, להביא לעיון מחדש בהחלטה זו ובאמצעים הנקטים בעקבותיה ע"י רשות מוסמכת או גוף שפוטני בלתי-תלויים וחסרי משוא-פנים, על-פי די;
  - VI. מקום שאין ביכולתו של הילד להבין או לדבר בשפה בה משתמשים,

להסתייע במתורגמן חינוך אין כסף;
VII. בכל שלבי ההליכים, תכבד פרטיות הילד במלואה.

ג. המדינות החברות ישאפו לקדם קביעת חוקים, נהלים, רשויות ומוסדות הנוגעים במיוחד לילדים אשר נטען כי הפרו את דיני העונשין, או האשמו בהפרתם, או נקבע כי הפרו אותם, ובפרט:

1. קביעת גיל מזערי שמתחתיו יוחזקו ילדים כחסרי יכולת להפר את דיני העונשין;
2. מקום שרצוי ומתאים, אמצעים לטיפול בילדים כאמור מבלי להיזקק להליכים שיפוטיים, ובלבד שזכויות האדם ואמצעי הגנה משפטיים יוכבדו במלואם.
- ד. מגוון סידורים, כגון טיפול, צווי הכוונה והשגחה, ייעוץ, מבחן, טיפול אומן, חינוך ותוכניות הכשרה מקצועיות וחלופות אחרות לטיפול מוסדי יהיו זמינים על-מנת להבטיח כי ילדים יטופלו באופן העולה בקנה אחד עם רוחותם ושהוא יחסי הן למצבם והן לעבירה שנעברה.

סעיף 41

אין באמנה זו כדי לפגוע בהוראות העשויות להיות יעילות למימוש זכויות הילד, ואשר יכולות להכלל:

1. בחוק מחוקי מדינה חברה; או
2. במשפט הבינלאומי כפי שהוא בתוקף באותה מדינה.

חלק 2

סעיף 42

מדינות חברות מקבלות על עצמן להביא את עקרונות אמנה זו והוראותיה לידיעת הציבור הרחב, באמצעים מתאימים ויעילים, למבוגרים ולילדים כאחד.

סעיף 43

א. על-מנת לבחון את התקדמות המדינות החברות במילוי ההתחייבויות המפורטות באמנה זו תוקם ועדה לזכויות הילד שתמלא את התפקידים המפורטים להלן:

ב. הוועדה תרכב מעשרה מומחים בעלי מעמד מוסרי גבוה ומיומנות מוכרת בתחום המסוּסָה ע"י אמנה זו, חברי הוועדה יבחרו ע"י המדינות החברות מקרב אזרחיהן וישותפו על בסיס כישוריהם האישיים, תוך התחשבות בהתפלגות גיאוגרפית הוגנת, ובשיטות המשפטיות העיקריות.

ג. חברי הוועדה יבחרו בהצבעה חשאית, מתוך רשימת מועמדים מוצעים ע"י המדינות החברות. כל מדינה תוכל להציע מועמד אחד מקרב אזרחיה.

ד. הבחירות הראשונות לוועדה יתקיימו לא יאוחר משה חודשים אחרי כניסת אמנה זו לתוקף ולאחר מכן אחת לשנתיים. לפחות ארבעה חודשים לפני מועד הבחירות, ישלח המזכיר הכללי של האו"ם למדינות החברות מכתב המזמין אותן להגיש את מועמדיהן בתוך חודשיים. לאחר מכן יערך המזכיר הכללי רשימה אלפביתית של המועמדים, תוך ציון המדינות המציעות אותם, ויגיש אותה למדינות שכן חברות באמנה זו.

ה. הבחירות יתקיימו בכינוסי המדינות החברות המזומנות ע"י המזכיר הכללי של האומות המאוחדות. בכינוסים אלה, בהם שני שלישים מהמדינות החברות יהיו מניין חוקי, האנשים שייבחרו לוועדה יהיו אלה המקבלים את מספר הקולות הגדול ביותר ורוב מוחלט של קולות נציגי המדינות והחברות הנכחים והמצביעים.

ו. חברי הוועדה יבחרו לתקופה של ארבע שנים. הם יוכלו לשוב ולהיבחר אם תוגש מועמדותם שנית. כהונת חמישה בין חברי הוועדה שנבחרו בבחירות הראשונות שתים בתום שנתיים, שמותייחסו של חמישה חברים אלה יבחרו על-פי גורל מיד לאחר הבחירות הראשונות ע"י יושב ראש הכינוס.

ז. נפטר חבר הוועדה או מתפטר, או מצהיר כי מסיבה כלשהי אין הוא יכול כבר למלא את תפקידי הוועדה, תמנה המדינה החברה שהציעה אותו ממוחה אחר מבין אזרחיה לשרת במשך יתרת תקופת הכהונה, בכפוף לאישור הוועדה.

ח. הוועדה תקבע לעצמה כללי נהל.

ט. הוועדה תבחר את עובדיה לתקופה של שנתיים.

י. ישיבות הוועדה יתקיימו כרגיל במרכז האומות המאוחדות או במקום מתאים אחר כפי שתקבע הוועדה. הוועדה תתכנס כרגיל אחד לשנה. משך ישיבות הוועדה ייקבע ויבחרן מחדש, אם צריך, בכינוס המדינות החברות באמנה זו, בכפוף לאישור לעצרת הכללית.

יא. המזכיר הכללי של האומות המאוחדות ידאג לספק את הסגל ואת המתקנים הדרושים לביצוע היעיל של משימות הוועדה במסגרת אמנה זו.

יב. באישור העצרת הכללית יקבלו חברי הוועדה המוקמת, במסגרת אמנה זו, גמול ממקורות האומות המאוחדות, לפי תנאים שתקבע העצרת הכללית.

סעיף 44

א. המדינות החברות מקבלות על עצמן להגיש לוועדה, באמצעות המזכיר הכללי של האומות המאוחדות, דו"חות על האמצעים שנקטו כדי לתת תוקף לזכויות המוכרות בה ועל ההתקדמות שהושגה במימוש זכויות אלה:

1. בתוך שנתיים ממועד כניסת האמנה לתוקף עבור המדינה החברה המגעת לעניין;
2. לאחר מכן אחת לחמש שנים.

ב. דו"חות המוגשים על-פי סעיף זה יצינו, מקום שיש, גורמים וקשיים, המשפיעים על מידת יישום ההתחייבויות על פי אמנה זו, כמו-כן יכללו דו"חות מידע מספיק כדי לאפשר לוועדה הבנה מקיפה בדבר יישום האמנה בארץ הנוגעת לעניין.

ג. מדינה חברה שהגיש דו"ח ראשוני מפורט לוועדה, אינה מחויבת לחזור על מידע בסיסי שכבר סופק בדו"חותיהם הבאים, המוגשים בהתאם לס"ק א(2).

ד. הוועדה רשאית לבקש ממדינות חברות מידע נוסף בנוגע ליישום האמנה.

ה. הוועדה תגיש אחת לשנתיים לעצרת הכללית באמצעות המועצה הכלכלית והחברתית, דו"חות על פעולותיה.

ו. המדינות החברות ידאגו להפיץ את דו"חותיהן בקרב הציבור הרחב בארצותיהן.

סעיף 45

על-מנת לקדם את יישומה המלא של אמנה זו ולעודד שיתוף-פעולה בינלאומי בתחומים המסכים על-ידה:

1. הסוכנויות המיוחדות, קרן האומות המאוחדות למען הילד, וגופים אחרים של האומות המאוחדות זכאים להיות מיוצגים בריונים על ביצוע אותן הוראות של אמנה זו הנגועות לתחומים שעליהם מפקדים גופים וסוכנויות כאמור. הוועדה רשאית להזמין את הסוכנויות המיוחדות, את קרן האומות המאוחדות למען הילד וגופים מוסמכים אחרים כראות עיניה על-מנת לספק חוות-דעת מקצועית בדבר יישום האמנה בתחומים שבטיפולם הספציפי. הוועדה רשאית להזמין את הסוכנויות המיוחדות, את קרן האומות המאוחדות למען הילד וגופים אחרים להגיש דו"חות על יישומה של האמנה בתחומים החלים בתחום פעילותם;
2. הוועדה תעביר לסוכנויות המיוחדות, לקרן האומות המאוחדות למען הילד ולגופים מוסמכים אחרים, על-פי שיקוליה, דו"חות ממדינות חברות המכילים בקשה ליישום טכני או סיוע, או הבעת צורך בשכאלה, בצרף הערות הוועדה והצעותיה, מקום שיש, על-אודות פניות כאמור;
3. הוועדה רשאית להמליץ בפני העצרת הכללית לבקש מהמזכיר הכללי לערוך מטעמה מחקרים בנושאים ספציפיים הקשורים בזכויות הילד;
4. הוועדה רשאית להציע הצעות ולהמליץ המלצות כלליות המבוססות על מידע שנתקבל בעקבות סעיפים 44-45 לאמנה זו. הצעות והמלצות כאמור יועברו למדינות חברות הנוגעות בדבר, וידווח עליהם לעצרת הכללית, בצרף הערות, אם ישנן כאלה, ממדינות חברות.

חלק 3

סעיף 46

אמנה זו פתוחה לחתימה בפני כל המדינות.

סעיף 47

אמנה זו כפופה לאשרור, מסמכי האשרור ופקדון בידי המזכיר הכללי של האומות המאוחדות.

סעיף 48

אמנה זו תישאר פתוחה להצטרפות ע"י כל מדינה. מסמכי הצטרפות ופקדון בידי המזכיר הכללי של האומות

סעיף 49

א. אמנה זו תיכנס לתוקף ביום השלושים לאחר תאריך הפקדתו בידי המזכיר הכללי של האומות המאוחדות של מסמך האשרור או ההצטרפות העשירים.

ב. לגבי מדינה המאשררת את האמנה או המצטרפת אליה לאחר הפקדתו מסמך האשרור או ההצטרפות העשירים, תיכנס האמנה לתוקף ביום השלושים לאחר הפקדתו מסמך האשרור או ההצטרפות ע"י המדינה האמרה.

סעיף 50

א. מדינה חברה רשאית להציע תיקון ולהגישו למזכיר הכללי של האומות המאוחדות. המזכיר הכללי יעביר את התיקון המוצע למדינות החברות בצירוף בקשה לציין אם הן בעד כינס ועידה של המדינות החברות לשם דיון בהצעות והצבעה עליהן. למקרה שכתוף ארבעה חודשים ממועד הודעה הנ"ל יתמכו לפחות שליש מן המדינות החברות בוועידה כאמור, יזמן המזכיר הכללי את הוועידה בחסות האו"ם. תיקון שאומץ על-ידי שליש מן המדינות החברות הנוכחות ומצביעות בוועידה יוגש לאישור העצרת הכללית.

ב. תיקון שאומץ על-פי ס"ק א' לסעיף זה ייכנס לתוקף עם אישורו ע"י העצרת הכללית של האומות המאוחדות וקבלתו ע"י רוב של שני שלישים מן המדינות החברות.

ג. תיקון שנכנס לתוקף יחייב את אותן המדינות החברות שקיבלו אותו, כשמדינות חברות אחרות יישארו מחויבות למלא אחרי הוראות אמנה זו וכן כל תיקון אחר שקיבלו בעבר.

סעיף 51

א. המזכיר הכללי של האומות המאוחדות יקבל בכל המדינות את נוסח ההסתייגויות שנעשו ע"י מדינות בעת האשרור או ההצטרפות.

ב. לא תותר הסתייגויות הנוגדות את יעדה ומטרתה של אמנה זו.

ג. ניתן לבטל הסתייגויות בכל עת ע"י הודעה על כך למזכיר הכללי של האומות המאוחדות אשר יודיע על כך לכל המדינות. הודעה כאמור תיכנס לתוקף בתאריך קבלתה ע"י המזכיר הכללי.

סעיף 52

מדינה חברה רשאית להסתלק מאמנה זו ע"י הודעה בכתב למזכיר הכללי של האומות המאוחדות. הסתלקות כאמור תיכנס לתוקף שנה אחת לאחר תאריך קבלתה על-ידי המזכיר הכללי של האומות המאוחדות.

סעיף 53

המזכיר הכללי של האומות המאוחדות נקבע להיות הנאמן של אמנה זו.

סעיף 54

המקור של אמנה זו, אשר נוסחיו הערבי, הסיני, האנגלי, הצרפתי, הרוסי והספרדי מהימנים במידה שווה, יופקד בידי המזכיר הכללי של האומות המאוחדות.

ולראיה חתמו החתומים מטה, שהוסמכו כדין על-ידי ממשלותיהם, על אמנה זו.